

ЗВІТ про роботу Комісії з питань етики та академічної доброчесності БНАУ у 2021 році

У своїй діяльності Комісія дотримується законодавства України і норм міжнародного права в сфері освіти та вищої освіти, провадить антидискримінаційну політику з метою забезпечення прав і свобод учасників науково-освітнього процесу, заходів із популяризації співробітництва з питань академічної доброчесності, взаєморозуміння, толерантності, етики й взаємоповаги у Білоцерківському НАУ, керуючись нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Білоцерківського НАУ, Етичним кодексом університетської спільноти Білоцерківського НАУ, іншими міжнародними Рекомендаціями, нормативними актами і цим Положенням.

• Нормативна частина.

Наказом «Про затвердження Комісії з питань етики та академічної доброчесності» від 16.04.2020 № 63/О було ухвалено її склад. До нього увійшли представники керівництва університету, профкому, юридичного відділу, студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти всіх рівнів, кафедр, а також працівники створеного у 2020 році відділу забезпечення якості освіти, інші працівники закладу (усього 22 особи). Метою діяльності Комісії є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів академічної доброчесності, розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти, подолання та уникнення дискримінації в умовах науково-освітньої взаємодії. Виявлення подібних фактів можливе за умов отримання лише персональних звернень. В інших випадках члени Комісії здійснюють інформаційно-просвітницьку діяльність, координують її і сприяють формуванню культурних етичних взаємовідносин між усіма суб'єктами освітнього процесу.

Рекомендації: на підставі зміни/ закінчення повноважень/ місця й терміну навчання окремих членів Комісії оновити її склад і затвердити наказом по університету.

• Організаційно-процесуальна частина.

Відповідно до Положення, діяльність Комісії передбачає інформаційно-просвітницьку, навчально-консультативну, експертно-аналітичну, методичну роботу у визначеному напрямі. Діяльність Комісії відбувалася з урахуванням і на основі нормативних документів БНАУ, що регламентують її діяльність: Політики БНАУ, Етичного кодексу, положень про академічну доброчесність БНАУ та про Комісію, інших положень БНАУ, оновлених і затверджених у 2021 році. До роботи Комісії були долучені й інші експерти (консультанти – НПП, Студентська рада, «Юридична клініка» на факультеті права та лінгвістики, заступники деканів з виховної роботи, наставники академічних груп, запрошені лектори). Інформація про проведені інформаційно-просвітницькі заходи поширювалася на сторінках кафедр, факультетів у соцмережах.

Зокрема, у звітний період діяльність щодо дотримання етичних норм і правил академічної доброчесності в університеті передбачала:

- вступний і поетапний інструктаж здобувачів вищої освіти під час ознайомлення із навчальними дисциплінами та критеріями оцінювання результатів їх вивчення, формами контролю;

- проведення просвітницьких і навчальних заходів для студентів і викладачів,

- надання рекомендацій щодо укладання тез і наукових статей, підготовки до написання кваліфікаційних робіт з дотриманням принципів академічної доброчесності (у т.ч. – зразків оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи з «декларацією» здобувачами самостійності її виконання, а також висновків випускової кафедри про допущення роботи до захисту),

- поточну консультативну роботу структурних підрозділів університету, НПП, відповідальних за дотримання етичних норм і принципів академічної доброчесності.

На сайті університету в розділі «Освітній процес/ Академічна доброчесність» (<https://education.btsau.edu.ua/node/1>) додано актуальні рекомендації і матеріали, інформаційні ресурси щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових текстах (методичні рекомендації щодо дотримання принципів академічної доброчесності, інформаційні ресурси для здійснення технічної самоперевірки текстів тощо).

У складі Студентської ради університету з 2021 року функціонує комітет зі співдіяльності та змісту освіти, члени якого у співпраці з Комісією долучені до проведення анонімних опитувань серед студентів, інформаційної діяльності за напрямом.

З метою поширення кращих практик реалізації превентивних заходів у напрямі дотримання академічної доброчесності проводилися он-лайн заняття, вебінари, воркшопи. Їх учасниками були: науково-педагогічні працівники закладу вищої освіти, студентство, аспіранти, молоді науковці. Члени Комісії є ініціаторами проведення різних заходів з висвітлення рекомендацій щодо дотримання етичних правил освітньої взаємодії, норм академічного письма, онлайн курсів з інформаційної гігієни, антидискримінаційної політики закладу, принципів академічної доброчесності (освітня платформа PROMETHEUS, соцмережі, співпраця з ГО, ін.).

В університеті систематично здійснюється технічна перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів, наукових робіт (тез і статей) видань на дотримання принципів академічної доброчесності (програма UNICHECK, інші відкриті онлайн ресурси для перевірки). Відділ забезпечення якості освіти БНАУ удосконалює процедуру оприлюднення даних про результати технічної перевірки текстових документів на схожість з ресурсами електронної бази кваліфікаційних робіт БНАУ. Інформація про дані перевірок надсилається на деканати факультетів *загальними електронними списками*, які рекомендовано додавати до протоколів засідань випускових кафедр щодо попереднього розгляду (додаткової експертизи) кваліфікаційних робіт здобувачів освіти.

Наповнюється репозитарій Наукової бібліотеки виданнями і публікаціями НПП університету (знаходиться у відкритому доступі), продовжується формування відкритої бази випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти.

Важливим завданням Комісії є представлення закладу освіти у зовнішніх відносинах з питань академічної культури та виконання норм Етичного кодексу. Так, у квітні 2021 року в рамках проекту Еразмус+ напряму ім. Жана Монне: 620395-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-SUPPA «ЄС-Східне партнерство: майбутні шляхи активізації спільних ініціатив академічних та громадянських спільнот в Україні» проходило Всеукраїнське опитування «Ціннісні орієнтири українського студентства». Започаткувала його Українська Асоціація Викладачів та Дослідників Європейської Інтеграції. Участь в опитуванні взяли члени Комісії (Димань Т.М., Демяненко О.О.) та студенти БНАУ (фокус-група з 10 осіб).

Фокус-група студентів:

1. *Ліщенко Інна – голова Студентської ради БНАУ, студентка факультету ветеринарної медицини.*
2. *Легкодер Максим – студенти факультету права та лінгвістики, спеціальність «Право».*
3. *Пархоменко Світлана - голова студентської ради факультету права та лінгвістики, спеціальність «Право».*
4. *Ткаченко Вікторія – голова комітету зі співдії якості освіти Студентської ради БНАУ, студентка факультету права та лінгвістики, спеціальність «Філологія».*
5. *Вуйко Анна – студентка агробіотехнологічного факультету, спеціальність «Агрономія».*
6. *Баліцька Наталія – студентський декан економічного факультету, спеціальність «Публічне управління та адміністрування».*
7. *Волинець Ілона, студентський декан екологічного факультету.*
8. *Єлчева Катерина, студентка факультету ветеринарної медицини.*
9. *Федоренко Дмитро – голова інформаційного комітету Студентської ради БНАУ, студент факультету права та лінгвістики, спеціальність «Філологія».*
10. *Кулініч Ольга, член інформаційного комітету (культурно-просвітницький сектор) Студентської ради БНАУ, студентка факультету права та лінгвістики, спеціальність «Філологія».*

У липні 2021 року члени Комісії (Димань Т.М., Яцюк Я.Ф., Дем'яненко О.О.) взяли участь в інтерв'юванні представників вибірки закладів вищої освіти України щодо корупційних ризиків у вищій юридичній освіті. Координатором цього дослідження є Артем Шапов, юридичний радник Програми USAID «Справедливість для всіх». Метою заходу є допомога ЗВО в удосконаленні діяльності у сфері запобігання корупції. Інтерв'ю проводили: Євген Ніколаєв, к.е.н., науковий співробітник аналітичного центру «ОсвітАналітика» Київського університету імені Бориса Грінченка, Оксана Нестеренко, к.ю.н., керівниця Міждисциплінарного науково-освітнього центру протидії корупції в Україні, доцентка кафедри загальнотеоретичного правознавства та публічного права Національного університету «Києво-Могилянська академія». Обговорювалися питання: антикорупційного законодавства у діяльності закладів вищої освіти та корупційні ризики під час навчання.

Таким чином, упродовж звітнього періоду діяльність Комісії полягала у пропагуванні культури академічної доброчесності в університетській спільноті.

Рекомендації: продовжити роботу з поширення кращих практик формування культури якості науково-освітньої діяльності на засадах етики й академічної доброчесності. Розробляти методичні рекомендації щодо поширення паритетності й толерантності, доброчесності в академічній спільноті, морально-етичних цінностей, принципів і стандартів.

• *Щодо персональних офіційних звернень.*

У листопаді 2021 року до БНАУ як регіонального університетського центру, у складі якого є 8 фахових коледжів, надійшло звернення Ірини Лесік, доцента Миколаївського НАУ. Суть звернення: автор у відкритому інформаційному доступі посилалась на публікацію Панченка А.А., викладача Маслівського аграрного коледжу ім. П.Гаркавого, опубліковану в збірнику ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний коледж» як тези

Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції 2019 року. Ця публікація шляхом «самоархівування» була розміщена модераторами Маслівського фахового аграрного коледжу ім. П.Гаркавого в Інформаційному репозитарії БНАУ. Тому авторка звернення звернулась із листом до Наукової бібліотеки університету з проханням розглянути факт некоректного використання матеріалів і кількісних даних досліджень зі статті Лесік, опублікованої нею ще у 2018 році (всі посилання для зіставлення надані).

Комісією було розглянуто звернення (*протокол засідання Комісії від 06.12.2021 №1*). У ході аналізу звернення й зіставлення матеріалів у відкритому доступі було підтверджено факт неналежного використання матеріалів авторки. Прийняте рішення: матеріали вилучити з бази даних репозитарії Наукової бібліотеки БНАУ з подальшим інформуванням про цей факт адміністрації закладу освіти (Маслівський фаховий аграрний коледж ім. П.Гаркавого).

Інших персональних звернень і встановлених фактів порушення питань, які належать до компетентності Комісії, не було за звітний період.

Рішення: інформацію взяти до відома, продовжити роботу Комісії в оновленому складі.

Доповідач:

Голова Комісії з питань етики
та академічної доброчесності

Тетяна ДИМАНЬ

Звіт Комісії за 2021 рік розглянуто на засіданні Вченої ради Білоцерківського НАУ (засіданні № 09 від 09.12.2021).